

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — — — 16 kor.
 Negyedévre... — — — 4 „
 Helyben készve átvéve:
 Egész évre... — — — 20 kor.
 Negyedévre... — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — — — 24 kor.
 Negyedévre... — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 5 fillér.

NAGYVÁRAD, január 19.

A mi választásunkról.

A nagy urak nem értenek a választásokhoz; erőszakoskodni, fenhéjazó nyilatkozatokat tenni, a világot saját magasztosnak látszó eszmék szerint kormányozni akarni tudnak. De hát ezt nem érti meg az egyszerű, józan gondolkozású ember.

Ime, itt van gróf Tisza István esete.

Hogyha a választást egy évvel ezelőtt iratja ki, hogyha márcziusban vagy áprilisban oszlatja fel a házat, minden pénz nélkül nagy többségre tesz szert.

De ő többre vágyott!

Az ő programjában nem volt benne a Thaly-féle leszerelés, az a beállott nyugalom, az ő programja egyenesen téli választásokra utalt, arra, amit Szapáry Gyula miniszterelnöksége idejében átélünk.

Hogy ezt előkészítse, szükséges volt a jó ugraiakat felhasználni és hozzájuk egy nyílt levelet intézni, hogy ez által az ellenzéki tüzet lángra keltsse.

Ez nem használt, az ellenzék dohogott ugyan, hanem mégis nyugton maradt.

Akkor jött a házszabály-revizio felvetése. Olyan egyszerű és semminek látszó ez, hogy szinte nevetségessé válik az ellenzék, hogyha nem megy bele.

És az ellenzék kijelentette, hogy nem megy bele.

Erre behozta a párhuzamos üléseket, behozta, de ehhez jókora ebéd is kellett, hogy a kormány követői valamennyire

derüs hangulattal fogadják a történéseket.

Ekkor történt, aminek történnie kellett, hogy t. i. a kormánypárt kendőboglatozásra szavazott.

Ez már beillett a miniszterelnök tervébe.

Folytatta is a tervét s beállította a képviselőházba a darabantokat.

A magyar parlament még ilyen nem látott.

És mivel még ilyen nem látott, hát mint a homlokon vágott állat, fejbőszült az ellenzék, tiltakozott ellene, hiszen tudta, hogy érette, miatta van az a 40 darabant ott a képviselőházban.

Ez idézte elő a téli választást.

Amott Mandzsuriában, ahol élet-halálra megy a küzdelem, a zord időt nem arra használják, hogy egymást gyilkolják, mert a hideg megmeregíti a karokat, elzibbasztja a lábakat, kétségbe esetté teszi az embereket.

Nálunk ilyenkor kell legszebb politikai jogainkat gyakorolni és nagy retentés sárban, fagyban, hóban, vagy szörnyű zivatarban kell a választási helyre menni.

Ez az, amire a magyar ember így szokta mondani:

— Még a jó kutyát is kár kiverni!

A nagy urak politikája nem ismer irtalmat.

Most már nézzük a mi választásunkat.

Nohát Hlatky Endre olyan programbeszédet mondott, hogy azzal megelégedhetik az ellenzék — tiszteség dolgában.

Nem hitte ki az ellenzék szenvedé-

lyét, hanem nemes ellenfélként nyilatkozott.

Ez nem tetszik pártja egyik részének, törekszik tehát, hogy az ellenzék szenvedélyét lángra keltse.

Az egyik komolyan cikkeznek a válaszelekezeti ügyekről és azt akarja elhíttetni, hogy Hlatky Endre ellen azért tömörül az ellenzék, mivel Tisza István gróf nem katolikus.

És a jó cikkező nem látja, hogy az ellenzéki tábor nem katolikus része felülmúlja az ellenzéki katolikusok számát.

Ez éppen olyan politika, mint a Tiszáé, csak hogy Hlatky Endre táborát törekszik gyengíteni.

A másik, a vármegyei kormánypárt, nagyon tapintatosan a választást a városi választással egy napra teszi és a városi kormánypárt leghivebb embereit éppen arra a napra kiküldi a vármegyei választásokra elnökül, helyettes elnökül, jegyzőül és tudja Isten, még minek, mi által a kormánypártot nemcsak szavazatok nagy számától, de még a működhetéstől is megfosztja.

Vajjon vége van a nagyon is tapintatos eljárásnak? Dehogyan van!

A kormány, tehát gr. Tisza István belügyminiszter és Nyiry Sándor honvédelmi miniszter intézkedett, hogy a választásra a Zimonyi ezred jöjjön ide, valószínű, hogy a mi házi ezredünket Békésmegyébe viszik.

Miért történik ez?

Mert volt egy eset Nagyváradon, amikor egy kapitány a már cselba vett, pus-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

DAL.

Te vagy az én kínom, vesztém
 Én kínzó kis édes szentem.
 Szívem gyötrő, fájó árnya!
 Te lész az én költészetem,
 Én éltető mindenségem.
 Lelkem mesebeli álma!

Molnár Károly.

Letépett rózsák.

Irtó: Molnár Károly.

Ködbe burkolt táj, halványan pislogó csillagok, felhő mögé bujt hold, sötétből bontakozó tárgyak s halotti csönd: kell-e ennél szebb kéret, ha a szívben egy fájó emlék zibbasztja a lelkemet!

Szegény Olga! Amint bolygok a sötét éjszakában s tekintetem rávetődik a kabátom gombjában levő letépett rózsára, ő jut eszembe

ő jelenik meg előttem olyan búsan mosolygó arccal, minőnek utólszor láttam. Amint ropog lábam alatt a frissen esett hó: a távoli köd homályából őt látom kibontakozni. Az alakja foszló köd, arca fagyott hó, mosolya hideg jég, élete; mint e sötét éjszaka, csak szeme tüze olyan, mint két ragyogó csillag sugara az égen, mely a ködön keresztül rezegve tör felém. Ugy tűnik fel, mintha e ködkép közelebb jönne... a szél egyet ráz a leveletlen fák galyain és elsívit közöttük... ez is mintha a kép örült kacagása lenne. Megállok... lábam mintha gyökeret vert volna... nem tudok elfordulni. Elfordulok, de bárhová nézek... őt látom mindenütt, valahányszor sívít a szél... az ő kacagját hallom én mindig...

Lassankint bomlik a köd... alakja mosódik... összefoly... eltűnt. A szél sem sívít a fák galyai közt, alantabb jár s inkább csak susog a bokrok között, mintha a kép tűnőfélben sóhajtozna.

— Szegény Olga! — mondom magamban és úgy sajnálom.

Eszembe jut minden, midőn utoljára együtt voltunk.

Akkor is ködös tavaszi éjszaka volt, éjfél rég elmúlt, midőn hazafelé indultunk. Lenge ruháját Olga összebb vonta magán.

— Ugy örülök, hogy összetalálkoztunk, — mondta rám vetve szemét s mosolyogni próbált, de hangjából kitetszett, hogy a találkozás zavarba hozta.

— Haragszik rám? — kérde azután s hogy nem feleltem, — lassú hangon beszélni kezdett.

— Fialat voltam és szép, szegény és nagy-ravágyó: ez a bűnöm. Nagy bűn, de nagy a bűnhődésem is. Sok hányatás után pénztárosnő lettem abba a kávéházba, hová maga betévedt.

Nem éreztem megbánást eddig, most érzek csak, hogy magát látom. Eddig örültem, ha udvarlók körülvettem s boldog voltam; ma este, hogy magát észrevettem, untam őket s éreztem, hogy nem ez a boldogság! — Sirni kezdett, görcsösen karomba fogódzott. Csodá-

Választási ZÁSZNÓKAT

DIÓSY FERENCZ cégfestő és zásznókészítő Nagyvárad, Olaszi Fő-utca, továbbá Kiss Dávid és Társa dohány-tőzsdéjében ***** Telefon 440

és jelvényeket teljesen felszerelve bármely mennyiségűt 6 óra alatt készít és szállít legjutányosabb árban

kavégen álló népre nem lövetett pedig a tiszthelyettes ajkán ott lebegett a: — Feuer! szó és ez a kapitány lábhoz vezényelte a fegyvert.

Urak! ott a magasban, nem látjátok-e, hogy az a tűz könnyen csaphat miköz-zénk, akik nem vagyunk ellenzékiek?!

Ime! ez a választási chaos, zürzavar, melynek kutforrása legfelül van, ott, ahol a néhai Tisza Kálmán taktikája követendő például áll a néhai tapasztalata nélkül.

És ami odafent olyan érvényesnek, jónak, tisztának látszik, idelent zavaros, agyagos és még van valami benne, amit salaknak nevez a józan választó.

Sinopeus.

Választási előkészületek.

Nagyváradon.

A január 26-iki választás minderösebb hullámokat ver. A függetlenségi párt minden nap más-más részén a városna, tartja összejövetelét, amelynek már is nagy sikere van. Pedig még hátra van a vasárnapi beszámoló, amelytől sokat várnak az ellenzék vezérel.

A kormánypart már nem bizakodik úgy el, mint a választási küzdelem kezdetén, amikor 500 többségről álmodoztak, most már 50-nel is megelégednének.

Nagy riadalmat keltett tegnap az a hír, hogy Nagyváradra a választásokhoz horvát katonákat hoznak, az ittenieket pedig elviszik a megyébe. Még a kormánypartiak is megbotránkozva tárgyalták ezt az újabb tapintatlanságot és a kedélyek elmérgesítésére alkalmas oktalan intézkedést.

A városházán is nagy megrökönyödést okozott a hír s a polgármester a főkapitánynyal konferált a szükséges intézkedések felett, hogy némileg csillapítsák a kortes célokból felizgatott kedélyeket.

A szabadelvűpart lakomája.

— Hlatky contra Várady. —

Nagy követ dobott a kutba dr V. Zs. most százan is igyekeznek kihuzni, de minél hamarabb, mert itt a választás.

A szabadelvűpart tegnapi lakomáján feszült figyelemmel várták Hlatky Endre nyilatkozatát, annál inkább, mert dr V. Zs. cikke folytán egyik helyi lapban nyílt kérdést tettek Hlatkyhoz, vajjon kívánja-e az 1848. XX. t.-cz. végrehajtását?

Hlatky nyíltan és őszintén kijelentett annyit, hogy a szekularizációt nem követeli, sőt ellenzi; magánbeszélgetésben dr V. Zs. cikkét helytelennek mondotta; arról pedig, vajjon az 1848. XX. t.-cz. végrehajtását kívánja-e a szabadelvűpart, — senki sem nyilatkozott.

Következtetni talán lehetne annyit, hogy miután Hlatky a Várady cikket nem helyesli, tehát ama káros törvény végrehajtását sem kívánja.

Sokan voltak a lakomán, akik taktikai szempontból elítélőleg nyilatkoztak Várady cikkéről.

A szabadelvűpart tegnap esti összejöveteléről tudósítónk a következőket írja:

A kitűzött időre, 8 órára zsutolásig megtelt a Zöldfa-szálló nagy és kisterme. A nagyteremben 300 személyre volt terítve, azonban mintegy 600 ember szorongott az asztalok körül, megjegyezvén az igazságnak megfelelően hogy sok nem választó is volt köztük.

Hlatky Endrét, a párt jelöltjét, nagy éljenzéssel fogadták. Hlatky a főhelyen foglalt helyet, Hoványi Géza s Des Echerolles Kruspér Gilbert között. Körülötte ültek Farkas Izidor, Márkus László, Radó Ignác, Konrad Márk, Pally Lajos, dr Moskovits József, Mocss Gyula, Ficsek Lajos, Bordé Ferencz stb.

Vacsora után megeredtek a pohárköszöntők. Elsőnek dr Hoványi Géza, a szabadelvűpart elnöke szólalt fel. Üdvözölte a megjelenteket és köszönetét fejezte ki, hogy ily impozáns számban jelentek meg. Kérte a jelenvolt

polgárokat, hogy legyenek most e küzdelemben apostolok, menjenek széjjel társaikhoz, mondják meg nekik, hogy látták, hallották jelöltjüket s ráfogás, kortesfogás az az ellenpart részéről, hogy Hlatky Endre visszalép. Az ő kezébe adták a zászlót, ő fogja diadalra vezetni. Élteti a jelöltjüket Hlatky Endrét. Zajos éljenzés követte szavait.

Nagy figyelem között beszélt ezután Hlatky Endre. Beszédje elején határozottan kijelentette, kortesfogás az, hogy ő visszalép. Az ő nézete az, hogy a jelöltnek nincs joga visszalépni. A polgárság bizalma nyilvánult meg, mikor az ő nevét írta zászlójára s csak ugyanaz a polgárság veheti ki kezéből a zászlót. Saját elhatározásából vissza nem léphet. Ezután feleletet adott a Várady Zsigmond tollából eredt s egyik helyi lapban közzétett cikk következtében ugyanazon lap hasábjain tegnap hozzátintezett nyílt kérdésre. Erre vonatkozólag kijelentette, hogy a pápi javak elkobzása sem az ő s így sem a szabadelvűpart, de még egyik párt programjában sincs és nem lehet benne. Sajnálja ugymond, hogy szükséges még ily dologban is nyilatkozni, de most felhasználja az alkalmat és kijelenti, hogy ő a teljes felekezeti és nemzetiségi béke föltétlen híve. Törekvése neki és pártjának, teljes békét teremteni a felekezetek és nemzetiségek között, törekvése neki a polgárok érdekében egyformán dolgozni, mert csak így lehet Magyarországot nagygyá és erőssé tenni. A maga és a párt nevében visszautasítja a fenti vádat. Végül férfias ígéretet tett, hogy ha ő polgárság bizalmából elnyeri a mandátumot, minden erejét, tudását az ország, Nagyvárad város és a polgárok érdekeinek előmozdítására fogja szentelni. Beszédje után sokáig zugott az éljenzés és taps.

Hosszan beszélt Hlatky után Major Lajos pénzügyigazgató helyettes.

Major után Márkus László dr a párt győzelmére üritett poharat.

Utána dr Moskovits Miklós állott fel szó-lásra és Hlatky Endre érdemeit méltatta, ki az egész város közönsége előtt közbecsülésben áll. Majd dr Hoványi Gézához, a szabadelvűpart vezéréhez fordult, hogy vezesse diadalra a szabadelvűpart zászlaját.

Ezután dr Radó Ignác beszélt. A szabad-

latos volt — ekkor a sors azzal hozott össze, kit már nem hittem az élők közt. S most mellettem volt a szép Olga s a boldogságot siratta.

— Mi lett ő belőle, a szegény jó fiuból? kérdé később.

— Mikor maga eltűnt — feleltem — nagyon szenvedett, sokára mégis szíve gyógyulni kezdett, mely magát olyan nagyon szerette s melyet maga olyan nagyon megkínzott. Magáról azt hiszi, hogy meghalt, fényképét féltve őrzi.

— Ez az én halottam — szokta mondani.

— Hát még szeret, hát még mindig szeret? — csillámlott föl az öröm Olga szemében.

— Szereti, mert ártatlannak tudja.

— Igaza van — szólta Olga kis hallgatás után — igaza van.

Hazaértünk, busan elgondolkozva nyujtotta kezét és sirva mondta:

— Látogasson meg holnap délután. — Keze kezemben reszketett s kezemfejére egy forró könny cseppent.

Másnap délután hozzá mentem, ép a kertben találtam. Látszott rajta, hogy egész éjszaka többsöt sirt, mint aludt. Virágnylás, bim-

bófeslés, rózsafakadás volt. És a nyiló rózsák közt ott állt Olga. Még most is szép volt e lány; ha fürtös fejét a rózsák közzé dugta volna, emelte volna azok csodás szépségét. Amint meglátott elébe sietett:

— Látja ezt a virágot — mutatott a sisakvirágra, — ennek az a természete, hogy aki levét megissza; boldogan fájdalom nélkül hal meg. És ezt olyan bús jóslatszerűen mondta. Azután merően nézte a lepkéket, melyek játszva repültek rózsáról-rózsára:

— Hogy szeretik egymást: rózsá meg a lepke, — mondta elmélázva. Letéptem a rózsát, neki adtam s ő a keblére tűzte. A lugasba mentünk, a bolondos lepke még ide is követte s rászállt a keblén levő rózsára.

— Bárcsak engem is így szeretne ő — sóhajtott. Én elűztem a lepkét, Olga megcsókolta a rózsát.

— Ne bántsa, ne üzze el szegényt — tartá vissza kezem — látja az a lepke tudta, hogy a rózsá nem bűnös. mrga a rossz, mert letépte, — szomoruan nézte az elszálló lepkét:

— Ugy szeretném, ha vissza jönne, ugy szeretném, nézze: szegény rózsá is hogy hervad már miatta.

De a lepke nem jött vissza Olga hiába várta.

Könnyezett a szeme, amint frissítővel megkínált.

— Ebből igyon — tette elébe a másik poharat — ez kell a szegény letéptt rózsának visszaadni üdeségét, boldogságát.

Kiüríttem az elébe tett poharat, Olga pedig megöntözte keblén a rózsát a másik pohárból, azután egy cseppig kiitta.

— Nézze mondtam — a rózsá még jobban hervad.

— Én is ugy szédülök — felelte — és sápadtsága hasonlított a rózsá halványságához.

— Rosszul van? — kérdém. — Orvost hívok — mondtam ijedten, amint láttam, hogy mind jobban elhagyja ereje.

— Kár volna — suttogta elhaló hangon — a sisakvirág leve biztosan öl.

Megdermedten álltam, kezem homlokára tettem:

— Mondja meg neki, a rózsá nem bűnös; az volt a rossz, aki letépte! — Ez volt utolsó szava, feje lehanyatlott, szép szemére örök köd borult, kebléről a letéptt rózsá is földre hullt.

És azóta valahányszor nyiló rózsát látok, Olga jut eszembe s ezóta valamennyi letéptt rózsá Olgát hozza eszembe.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatlik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegonként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

elvűpárt — ugymond — úgy soha sem vette ki részét a küzdelemből, mint most. A mult-kori választás eredménye annak tulajdonítható, hogy a szabadelvűpárt nem készült el a mérkőzésre. Ezentúl másképp lesz sok tekintetben. Most már megszűnt a párt indolenciája. Ezután az ellenpárt ujságjának harczmodorát bírálta hosszabban.

A kitartásra s győzelemre üritette poharát.

Utánna Moskovits Farkas beszélt, de ő már a személyeskedés terére lépett.

Ismét *Hoványi Géza* szólalt fel a tisztviselőkhöz szólva, hogy ne hagyják magukat presszionálni, kövessék meggyőződésüket. Tiszának a Belvárosban mondott programbeszéde teljesen megnyugtató, hogy a nemzet érdekeit mindenkor meg fogja védeni.

A megyében.

Margittán. Nagy visszatetszést szült ellenzéki körökben — mint lapunkban irtuk — Örley Kálmánnak választási elnöké választása, mert provocationnak veszik. Aggodalmat kelt ez annál inkább, mert a választók névjegyzékének a központi összeíró bizottság által hitelesített példányai roppant hibásak. A nevek el vannak ferditve, olvashatatlanul vannak az egyforma nevéket megkülönböztető betűk pl. P. és T. kiírva, sőt tekintélyes választók ki is vannak hagyva a hitelesített példányból, holott a vidéki összeíró küldöttség által kiállított példányban, amely közszemlére volt pl. Margittán kitéve, benne voltak. A közszemlére kitétt névjegyzék példánya teljesen helyes volt, hanem a központi bizottság bizonyosan az írásban járatlan gyermekekkel másoltatta le s még annyi fáradságot sem vett magának, hogy összeolvassa. Ez a slendrián eljárás mennyi bajnak lehet majd okozója! A kormánypárti irányadó egyéniségek is hangoztatják, hogy elvárják Örleytől, hogy igazságosan és törvényszerűen fog eljárni, mert Örley elmegy innét, de ők itt maradnak s a teljes ódium rájuk fog háramlani, ami nem lesz kellemes rájuk nézve. A protestáns lelkészek közül többen elhagyták a 48-as lobogót s Tiszához pártoltak. De hiveik azzal fizettek, hogy pl. a tótii prot. lelkésznek *Sipos-nak*, ki Feilitschnek az üdvözlő beszédét mondta, a mult vasárnap ott hagyták a predikációját mindannyian. Hétfőn megérkezett a katonaság is. Egy század József baka jött ki Váradról Margittára. Nagy megnyugvást kelt, hogy a katonaság parancsnoka *Wendelinszky százados*, aki már bebizonyította Váradon, hogy tapintatossággal hogyan kell a zavargást elfojtani. Különben a katonaságra ily korán nem volt szükség. Csak a vezetőség rémlátásai színeznek ki egy-egy kisebb, ilyenkor elkerülhetetlen összekoczkodást lázadásá. A katonák különben örülnek, hogy a jó meleg szobában boldog semmittevésben ülhetnek egész nap. De a városnak ezzel járó nagy kiadásait ki fogja vajjon megtéríteni? A jelölteknek van a legrosszabb dolguk, mert 10—15 fokos hidegben kell bejárniuk a községeket. Az ellenzék erősen bizik, hogy ha a mult választási 895 főnyi többségből sokat el is tántorítanak az egészet nem képesek elhódítani a kormánypárt részére, pedig erősen dolgozzák a választókat, különösen az oláhságot, kiknek papjai mind kormánypártiak.

Szatmárit, ki most is járja a kerület községei mindenütt lelkesedéssel fogadják s tömörülnek zászlója alá, a kormánypárt minden erőszakoskodása ellenére. A községekben mindegyik példás rend uralkodik.

A megyei központi választmány azor tapintatlan határozata miatt, hogy a margittai kerületbe Örley Kálmánt küldte ki a választás

vezetésére, tegnap a kerület 35 tagu küldöttsége járt benn az alispánnál, hogy Örley Kálmánt helyett más elnököt kapjanak. Az alispán a küldöttségnek, mint bennünket értesítenek, kijelentette, hogy ebben nem tehet semmit, de magánuton érintkezésbe lép Örleyvel, hát ha ő lemond a megbízatásáról. A küldöttség azonban a válaszzsal nem elégedett meg, hanem gróf Tisza István miniszterelnökhöz fordult gyors intézkedést kérve a következő szövegű táviratban:

Nagyméltósága

Gróf Tisza István miniszterelnök urnak

Budapesten.

Biharmegye margittai választó kerület összes, így pártkülönbség nélküli közönsége legnagyobb aggodalommal néz a választások kiszámíthatatlan esélyei elé s pedig Biharmegye központi választmányának azon tapintatlan eljárása folytán, hogy választási elnökül Örley Kálmánt küldte ki, aki az 1901. évi választások alkalmával a kerület egyik jelöltje Szatmári Mórral szemben győzött, de kinek választása kérvénnyel megtámadtattott s aki a terhelő bizonyítékok sulya alatt megbízatásáról lemondott, s aki a másod választás alkalmával kisebbségben maradt, — aki választás után a választást kérvénnyel megtámadta, kinek kérvénye elutasított, ki ennek következtében jelöltünk ellen bünyfenítő feljelentéssel élt s ki többek jelenlétében a kerületet megínyegezte azzal, hogy jövőben mint választási elnök hatalmát érvényesíteni s éreztetni fogja a közönséggel, aki az ellenzék jelöltjével Szatmári Mórral engesztelhetetlen gyűlölségben áll, s aki mint ilyen, pártatlan nem lehet.

Aggodalmainkat a megye főispánja előtt táviratban, a megye alispánja előtt küldöttségileg fejeztük ki sikertelenül, miért is az 1899. évi 15. t.-cz, 26. §-a alapján Biharvármegye központi választmányának érintett sérelmes eljárása ellen felebbezéssel élünk s gyors intézkedést kérünk, megemlítvén, ha tiszteletteljes kérésünk meghallgatás és sikert nem nyer a kiszámíthatatlan következményekért, — amitől Isten óvjon — minden felelősséget Biharmegye központi választmányára hárítunk.

A *bárandi* választókerület egyhangulag jelölte *Illyés Bálintot*. Illyés Bálint 15-én érkezett Bárándra Debreczenből beszámoló- és programbeszéde tartására. Lelkesen fogadták. Innen még az nap Udvariba ment, onnan Szerepre. Hétfőn, 16-án Nagybjomban fogadták s hallgatták beszédét. A bajomiak átvitték 16-án estére Nagyrábéra, a nagyrábíak impozáns serege élén kint a határban fogadta F. Varga Lajos lelkész. Ezután ismét F. Varga Lajos biztosította a választók bizalmáról, szeretetéről. 17-én a rábéciek tömeges kíséretében ment át Tordára. Itt Erdős Dezső állatorvos üdvözlése után tartotta meg beszédét s ment tovább Dancsházára, Sápura, Derecskén, Tépén, 22-én, Bakonszegen 23-án lesz. Ellenjelöltjéül valami Vágó nevű budapesti ember próbálkozik.

Az országból.

Ma a következő választási hírek érkeztek be:

A *sümei* egyesült ellenzék jelöltje, Eitner Zsigmond most járja be a kerületét. Ellenjelöltje eddig nincsen.

Aknasuhaton a szabadelvűpárt jelöltje Mihályi Péter tegnap tartotta programbeszédét. Ellenjelöltje eddig nincs.

Kiskunhalason vasárnap délelőttre volt kitűzve dr. Tóth Kálmán szabadelvű párti jelölt

programbeszéde, a mely azonban elmaradt.

Amint a jelölt felállott, a gyűlés közönsége éktelen zajba tört ki s dr. Nagy Mór polgármester, Szathmáry Sándor, a szabadelvűpárt elnöke és Kovács Károly főjegyző minden kéreése daczára nem hallgattak el. Végre dr. Babó Mihály függetlenségi jelölt állott fel szólásra s a következő pillanatban siri csend állott be a gyűlésen.

Amikor azonban azt kérte, hogy hallgassák meg Tóth Kálmánt, újra kitört az óriási zaj.

— Nem kell! Maradjon otthon! Hazaárulói — kiáltottak össze-vissza.

A szabadelvűpárt vagy harmincz embere akkor elvonult a pártkörbe, a hol dr. Tóth Kálmán mégis elmondhatta valahogy a beszédét.

Marosvásárhelyen Nyiri Sándor honvédelmi miniszter és Sándor János államtitkár, az ottani szabadelvűpárt két jelöltje ma délután mondja el a programbeszédét.

Temesvárra holnap reggel hat órakor érkezik gróf Apponyi Albert. Itt délelőtt tíz órakor beszédet mond, délben tovább utazik, hogy délután Orczifalván, másnap pedig Rékáson és Lovrinban beszéljen az ellenzéki jelöltek érdekében. A vasárnapot a kisbecskereki kerületben tölti Steiner Ferencz támogatására. Délelőtt tíz órakor Szakálházán, délután egy órakor Kisbecskereken, három órakor Ujbessenyőn és öt órakor Szentandrásán beszél.

Orczifalván dr. Cserny Károly disszidens jelölt most tartja a körutját. Azt beszélük a kerületben, hogy Radisics Jenő kormánypárti jelölt visszalép.

A *gyertyószentmiklósi* kerületben Sümeg Vilmosnak Éltes Zsigmondnak táblabíró az el lenjelöltje.

Az *ozorai* kerületben *Bottka Béla* kormánypárti ellen *Sándor Mór* ügyvéd lép fel függetlenségi programmal. *Manojlovics* dr. a nemzetiségi párt jelöltje.

Nagy-Becskereken *Makkfalvay Géza* államtitkár ellen dr. *Várad* Imre lép fel ellenzéki programmal.

Kulán báró *Vojnics István* ma tartotta meg programbeszédét Kulán óriási közönség előtt. Beszéde egyuttal beszámoló is volt. Továbbra is a szabadelvű eszmék törhetetlen hívének vallotta magát és rámutatott ama vívmányokra, amelyeket a kormány rövid idő alatt megvalósított, továbbá kifejtette a megvalósítandó reformokat. Vojnics báró ma és holnap bejárja a többi községeket is. Az egyesült ellenzék jelöltje *Fernbach Péter*.

Miava. A kerület jelöltje dr. *Markovics Gyula* vágujhelyi orvos töt nemzetiségi jelölt 18-án tartotta programbeszédét.

Mosócson a töt nemzetiségi párt jelöltje dr. *Mudrony János* turóc-szent-mártoni ügyvéd, *Mudrony Pál* fia, *Mudrony Jusih Ferencz* szabadelvű jelölttel szemben lép fel, ki a kerületet eddig is képviselte. *Mudrony* programbeszédét 22-én tartja meg.

Resicza. *Szerb György*, a szabadelvűpárt jelöltje 20-án tartja beszámoló- és egyuttal programbeszédét. A nemzetiségi jelöltnek a kerületben nincs talaja, a románság Szerbnek hive.

Baja. A szabadelvűpárt vasárnap tartandó nagygyűlésén *Ertl Józsefet*, a szabadelvűpárt elnökét fogja jelölni, szabadelvű programmal, mivel *Vojnics István* báró a neki felajánlott jelöltséget nem fogadhatta el.

Elektrotechnikai Mérnöki Vállalat

Fő-utca Moskovits-fele ház.

Széchenyi szállodával szemben

TELEFON 509.

TELEFON 509.

Steiner Ernő, okt. mérnök. Nagyvárad.

Villamos világítási czikkek.

Elvállalja villamos világítási berendezések, elektromotorok-, távbeszélők-, jelző-készülékek stb.

Mérnöki és mindeme szakba vágó tervezések és munkálatok műszakilag tökéletes

kivitelét.

IZZÓLÁMPÁK.

MODERN

CSILLÁROK NAGY RAKTÁRA.

Költségleíranyzatokkal . . . . .

. . . . . szívesen szolgálunk!

A keletázsiai háború.

Az utolsó ütközetről.

Tokió, január 19. A mandzsursorsági utolsó ütközeteiről szóló jelentésekből kitetszik hogy az oroszokat sok rendes kínai csapat támogatta. Az oroszok vesztesége Szancsihonánál, Niucsvangtól nyugatra, 14 évi 300 ember volt. Miscsenko tábornok csapata 5—6000 fegyveres volt, ágyúkkal is rendelkezett. Miután Niucsvangnál megverték, visszavonult északi irányban. A japán lovasság 14-én Liaohohenél nagyszámu kimerült orosz katonát ejtett foglyul.

Aden, január 19. Az orosz hajóhad Petrovicski vezénylete alatt Dsibutiba érkezett.

Kína semlegessége.

Pétervár, január 19. A pétervári távirati ügynökség ama külföldi sajtóhírré, hogy egy orosz csapat a Liaohotól nyugatra való előrenyomulásával a semlegességet megsértette, azt mondja: Röviddel a háború megkezdése után felvetették Kína semlegességének kérdését és az orosz kormány hozzájárult a többi hatalom idevonatkozó megegyező nyilatkozatához, de rámutatott arra, hogy csak addig kötelező reá nézve Kína semlegessége tekintetbe vételének ígérete, amíg azt Japán és Kína is megőrzi. Különbösen az orosz kormány azt az egész területet, mely a Liaoho és az Inkau Szinmintin vasut közt, valamint e vasutól nyugatra és részben a Liaohotól északra van, kizárja a semleges területtől.

Kitüntetés.

Pétervár, jan. 19. Miklós császár Kosakovszkinak, a Recsitelni parancsnokának bátorságáért a másodosztályú Szaniszló-rendet adományozta a kardékménnyel.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jan. 22. Képviselői beszámoló.
Jan. 29. Kath. Kör közgyűlése.
Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum bñjti estélye.
Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

† **Steinberger Ferencz.** A váradi káptalan halottját, az igazán közbecsülésben és köztiszteletben állott dr. Steinberger Ferenczet tegnap helyezték ravatalra a budapesti központi papnevelő intézet aulájában. Ravatala mellett ott imádkoznak a térdeplőn a gyászbaborult intézetnek növendékei.

Egész nap rendkívül sok látogató volt a ravatal mellett, köztük a közélet jelesei, főpapok, egyetemi tanárok stb. A papnevelde elöljáróságához egyre érkeznek a részvét sürgönyök és levelek. A püspöki karból Csáky Károly gróf váci, Várossy Gyula tejérvári, Radnai Farkas besztercebányai püspökök, Belopotoczký Kálmán tábori püspök s mások fejezték ki részvétüket. Zichy Nándor gróf személyesen, Berzeviczy Albert kultuszminiszter levélben kondoleáltak.

Ma, pénteken délelőtt 10 órakor megy végbe Budapesten a beszentelés, melyet Várossy Gyula székesfejérvári püspök végez. Délután

vasutra teszik a holttestet s éjjel 2 óra után érkezik Nagyváradra. A megboldogult kanonoki házában (Ujsor) szombaton kora hajnalban felállítják a ravatalt s háromnegyed 9 órakor lesz a temetés, melyet a káptalan valamelyik tagja fog végezni. *Semrecsányi* Pál püspök ó Excellentijája maga óhajtott volna tartani fiatalkori barátja ravatalánál e kegyeletes funkciót, de ő maga is gyengélkedik, csak két napja kelt fel az ágyból.

A beszentelés után a székesegyházba viszik, hol az elhunytért engesztelő szent misé-áldozatot mutatnak be s utána kikisérik az újvárosi központi temetőbe.

A lesújtó gyászestéről a budapesti szeminarium elöljárósága a következő gyászjelentést adta ki:

A budapesti központi papnevelő-intézet elöljárósága és növendékei mélyen megsomorodott szívvel jelentik, hogy nagyságos és fő-tisztelendő dr. *Steinberger* Ferencz szegszárdi apát, nagyváradi I. sz. székesegyházi kanonok, a budapesti központi papnevelő-intézet kormányzója, a katolikus tanügyi tanács elnöke stb. keresztény türelemmel viselte rövid betegsége szenvedéseit, miután a szentségeken példás buzgalommal részesült, folyó hó 17-én este 1/7 órakor, életének 59-ik, áldozópapságának 34-ik évében visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. A drága halott hült tetemei f. hó 20-án délelőtt 10 órakor fognak az egyetemi templomban ünnepélyes gyászistentisztelet után beszenteltetni s azután Nagyváradra szállítván, boldogult édesanyja mellé pihenőre tétetni. A szerető kartárs, jóságos atya, tevékeny paptestvér, nagy emberbarát emlékét hálas szívünkbe zárjuk, s imádkozó kegyeletünk virraszt fölöttel Budapest, 1905. január hó 18. R. I. P.

Az elhunytnek legidősebb testvére, *Steinberger* József a családtagok nevében adott ki gyászjelentést.

* **József főherczeg állapota.** Fiuméből táviratozzák nekünk: *József* főherczeg állapotáról tegnap reggel 9 órakor dr. Kiselják udvari orvos a következő buletint tette közzé: »Éjjele jó, hurutus tünetek javultak, különben változatlan.«

Éjjel 12 órakor a következő telefon-jelentést kaptuk:

Koburg Fülöp herczeg tegnap Fiuméba érkezett.

Dr. Kiselják orvos távirati jelentésben arról értesítette József Ágost főherczeget, hogy *József* főherczeg állapota annyira javult, hogy most már nem kell tartani a katasztrófától.

* **A sztrájkadatok összegyűjtése.** A kereskedelmi miniszter a sztrájkok ügyében leiratot intézett a törvényhatóságokhoz. A sztrájk-és munkakizárások az utóbbi években oly nagy mérveket öltöttek, hogy azok rendszeres megfigyelését szükségesnek tartja a miniszter. Felhívja a törvényhatóságokat hogy minden sztrájk-mozgalmat s az ezekre vonatkozó adatokat gyűjtsék össze és terjeszszék fel.

* **Högyes tanár beteg.** Résztétel értesülünk, hogy a budapesti Pasteur-intézet igazgatója, *Högyes* Endre sulyos ideg bajba esett. A tudós professzort, akinek a neve külföldön is ismeretes s legkitünőbb tudósaink közt foglalt helyet, a *Schwartzer*-intézetbe szállították tegnap Betegsége iránt a legszélesebb körben nyilvánul a részvét.

* **Az első pótsorozás.** Ma pénteken reggel 9 órakor tartja a nagyváradi állandó sorozó bizottság ez évben első összejövetelét a töltöző laktanya nagytermében. A pótsorozásra csakis eresetképeség szempontjából megvizs-

gálandó családtagok vezethetők elő, hadkötelesek nem, mert a folyó évi ujonczjutalék még nincs megszavazva. Így rendelkezett ugyanis a miniszter egy minapi leiratában, amelyben azt is elrendeli, hogy miután a f. évi fősorozások a rendes ujonczállítási időszakban vagyis márczius és április hónapokban meg nem tarthatók, ezen hónapokban is megtartandók a pótsorozások. A rendelet szerint hadköteleseket a felülvizsgálati bizottság elé sem lehet addig állítani, amíg a folyó évi ujonczjutalék megszavazva nem lesz.

* **Apa és leánya.** *Onauer* Márton nosztoviczai lakos házába nagy öröm költözött be a minap abból az alkalomból, hogy a család szemefényét, a 20 éves Mártát megkérte egy szomszédfalubeli legény. Az esküvőt még a farsangon megakarták tartani, ennél fogva még az eljegyzés alkalmával megállapították, hogy a most elmúlt vasárnap bemennek Potolinára az anyakönyvvezetőhöz, hogy a törvény által előirt bejelentést megtegyék. *Onauer* Márton és leánya vasárnap reggel a nagy hidegben keltek utra, még pedig gyalogszerrel. Mielőtt elindultak, apa és leánya egy kis melegített pálinkát vettek magukhoz, hogy az uton megne fázzanak. A jól elkészített és felcukrozott (kram-pampuli) ital izlett az örömapának is, meg a leányának s talán az volt az oka, hogy kelle-ténél többet is vettek be belőle, aminek aztán szomorú következménye lett. Az apa és leánya a szokatlan italtól az uton elálmosodtak s mert fáradtnak is érezték magukat, egy helyen leültek, hol csakhamar el is aludtak. A vőlegény és kísérfője délig vártak az anyakönyvvezetőnél, de mert a menyasszony nem érkezett meg, délben elindultak Hosztoviczára, hogy megtudják az elmaradás okát. A mint az uton haladtak, egy fordulónál előttük feküdt a menyasszony és az apja. A vőlegény és kísérfője ébreszteni kezdték a két alvót, de azokban már nem volt élet. A közeli faluból kocsit hoztak és haza vitték őket. Az apát még eszméletre tudták hozni néhány órára, de azután meghalt, a menyasszony azonban már csonttá volt fagyva s nem is lehetett többet életre hozni. Az eset mély megrendülést idézett elő a lakosság között, különösen a vőlegényt annyira lesújtotta, hogy alig lehetett eltávolítani halott menyasszonyától.

* **Mohay Sándor meghalt.** *Mohay* Sándor igazságügyi államtitkár tegnap reggel hét órakor meghalt. Az érdemes tisztviselő 1851-ben született s néhány év óta került az igazságügyminiszterium vezető állásába. Nyugodt, komoly és szorgalmas hivatalnok ember volt, akinek a képviselőházban való szereplése is mindig megmaradt a mérsékelt keretek között. Csak a napokban intézett nyílt levelet a választóihoz, amelyben elmondta, hogy a betegsége miatt nem mondhat köztük program-beszédet s abban mondta el a politikai hitvallását, fejtegette az elveit a törvénysértésekről és a házszabályrevizióról. *Mohay* Sándor halála minden pártban részvétet fog kelteni. 1886-ban lett a gyulafehérvári kerületben képviselő s azóta mindig ezt a kerületet képviselte.

* **Isten keze.** Tomka Vaszali rossiai lakos tegnap fát lopni ment a falu határában levő erdőbe. Már majdnem telerakta a szekert fával, mikor egy korhadt fatörzs kidőlt s maga alá temette a tolvajt. Tomkát csak késő este találták meg hozzátartozói, kik keresésére indultak. A község elöljárósága táviratban értesítette az esetről a nagyváradi királyi ügyészséget, mely megengedte a hulla eltemetését.

* **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. királyi belügyminiszter «Monospetri-i katolikus olvasóegylet» alapszabályait jóváhagyta.

* **Hatalmas tél.** Évek óta nem volt oly derekas télünk, mint most. Nove mber közepé óta most már harmadszor állott be a hideg, de utolsó a valódi tél. Közel két hét óta állandóan nagy hideg van. A Körös teljesen át van

fagyva már hetek óta s daczára hogy többször felválták s elhozták a jégvermekbe a jeget, folyó újból befagyott s most is 20=30 centiméter vastag, aczélos jégpánczél borítja a medret. A mezőkön igen jó takaró a hó, amely nem nagy ugyan, de elég arra, hogy az őszi vetés ki ne fagygyon. Ha beválnék az a jóslás, hogy amilyen a tél, olyan a nyár, — pompás nyarunk lenne.

* **Öngyilkos földműves.** Puskás Ferencz bogoyoszlói földműves tegnap délelőtt szobájának mestergereudájára felakasztotta magát. Puskás tettét a házbéliek akkor vették észre, mikor már halott volt. A hullát nem bonczolják fel, mert büntény esete ki van zárva. Az esetről a nagyváradi királyi ügyészséget is értesítették, mely megengedte a hulla eltemetését.

* **Gazdátlan zsir.** Tegnap délelőtt a Nagyvásártéren *Fülöp* Sámuel csavargó, egy fazék zsirt kínált hallatlan olcsó áron eladásra. A Nagyvásártéri rendőrszemnek felkeltette azonban a gyanuját a zsirárulás és *Fülöpöt* előállította. Miután a zsir holszerzését igazolni nem tudta, lezárattott. — A fazék zsir gazdáját ez uton hívja fel a rendőrség, hogy jelentkezze a bűnügyi osztálynál.

* **Egyensúly.** Beállít egy nagyváradi nagykereskedő a kiskereskedőhöz s így szól:

— Az üzleti viszonyra való tekintettel, melyben önnel vagyok, kérem, sza azzon a szabadelvű párt jelöltjére. Én többféle árkedvezményben részesítettem önt és részesíteni is fogom.

A kiskereskedő felel:

— Kérem, nagyon szivesen.

Másnap a kiskereskedő beállt a nagykereskedőhöz és szól:

— Azon üzleti viszonyra való tekintet el, melyben önnel vagyok, kérem, szavazzon az ellenzék jelöltjére. Én éveakint hatezer korona forgalmat csinálók önnek.

A nagykereskedő felel:

— Kérem, nagyon szivesen.

Ime, a vokok *egyensulya*.

* **Bimbó hullás.** Mély gyász érte *Fischhof* Frigyes cs. és kir. szab. főhadnagy, I. sz. püspökségi számtisztet és nejét, *Csányi* Margitot, egyetlen kis leányuk, a 7 hónapos *Pannika* halálával. Temetése ma, január 20-án, d. e. 11 órakor lesz.

* **Jó a jég.** A Városligetben élénk, kedélyes társaság jön össze naponta a pompás jégpályán s vígan siklanak tova a tükör sima jégen. A Körözs multkori emelkedésével a meder egész szélességben megtelt s pompás csillogó pánczélá fagyott. *Rátkay* József gondoskodik, hogy naponta minél kellemesebb szórakozást találjanak a korcsolya-sport hívei. A mostani kemény időjárás mellett nem kell félni, hogy egy kis napsugár elolvasztja a korcsolyapályát

* **A hála.** *Fehér* Gábor vésztői lakos szépen hálálta meg *Szender* János huszár tisztizolga barátjának azt a szivességét, hogy az tegnapelőtt szállást adott neki. *Fehér* fizetés fejében ellopta szállásadójától annak ruhával telt bőröndjét, harmincz koronát tartalmazó pénzeserszényét, zsebóráját, sőt még kapukulcsát is. A tolvajt elfogta a rendőrség s néhány koronát kivéve mindent megtaláltak nála. A tolvaj földmivest lezárta a rendőrség.

* **Rejtélyes gyilkosság.** Borzalmas büntényről értesítették tegnap a nagyváradi kir. ügyészséget. *Gyilica* Vaszali duzesdi gazdembert tegnap ismeretlen tettesek megtámadták s késsel felválták a hasát. A szerencsétlen embert vérbefagyva, halva találták meg. Az előljáróság a hullát beszállította a község házára. A csendőrség nyomoz az ismeretlen tettesek után, de eddig a nyomozásnak még semmi eredménye sincs. A nagyváradi kir. ügyészség megkeresésére *Nissalovszky* Endre vizsgálóbíró a helyszínére utazott a vizsgálat megajtése végett. Vele utazott *Gerő* Sándor tör-

vényszéki orvos is, ki fel fogja bonczolni a hullát. A szerencsétlen ember hozzátartozói azt hiszik, hogy *Gyilicát* haragosai gyilkolták meg. A csendőrség ez irányban is kiterjesztette a nyomozást.

* **Elfogott tolvaj.** *Kunovszky* Ferencz főügyész helyettesnél elkövetett lopás tettesét elfogta a rendőrség, *Fehér* Gyuláné rovottmultu tolvajné személyében, aki rendszeresen felkereste az uri házakat és azon ürügy alatt, hogy gyermekei éheznek, kéregetett. A kiváló hölgy azonban nem szokott megelégedni azzal, a mit a jószívű, hiszékeny emberek adnak neki; ő még ráadásul — emlékebe — el is visz egy pár értékes tárgyat, mi megtetszik neki. A rendőrség zár alá helyezte a jeles perszonát.

* **Az osztályorsjáték** tegnapi huzásán a következő számokat huzták ki — nyere-ményenyl:

80.000 koronát nyert: 55920.

2000 koronát nyert: 53942.

1000 koronát nyertek: 17843, 59611.

500 koronát nyertek: 7138 17101 33751 5549 96517 85178 53156 14581 56228 103730 4536 31224 44919 45103 59654 62184 61682 107285 108074 70901 86242 12826 103444.

A többi kihuzott számok 130 koronát nyertek.

* **Tolvaj krónika.** *Hoffmann* Adolf fuvaros és szállító Vámbház-utca 27. szám alatti lakásából tegnap este 7 óratájt a szobába való behatolás után 9 inget, 2 trikót, 6 lábravalót és 5 pár harisnyát loptak el. A 7 óra tájban haza érkezett káros gyanuja rögtön a nála lakó *Deli* János hajdunánási illetőségű foglalkozás nélküli napszámosra irányult és hamarosan értesítette a lopásról *Pápa* Lajos rendőrt. A rendőr utánna is eredt a tolvajnak és hamarosan elfogta *Deli* János, *Dusa* József és *Ábrák* Gábor nevű csavargó társaival együtt. A lopott holmit is megtalálta náluk, mire mind a hárommat bekísérte a rendőrségre. Lezárattak.

* **Daltársulat.** A *Szabó Gyula*, vendéglőjében *Szücs* Lacci Nagyváradon már előnyösen ismert igazgató, kitűnő társulatával ma kedden 17 én és a következő napokon, *Szabó Gyula körös-utcai 1-sz. vendéglőjében*, mely ezen alkalomra teljesen átlett alakítva

fényes előadást tart.

Uj válogatott családi műsorral.

Előadás kezdete 1/2 9 órakor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mely tisztelettel *Szücs* Lacci igazgató. Izletes étel és italokról s annak gondos kiszolgálásáról *Szabó Gyula* vendéglős gondoskodik. Körös-utca 1. sz.

* **Farsangi kelmékben**, ugyszintén más divatcikkékben gyönyörű választéka van *Klein* Menyért előnyösen ismert fiatal kereskedő (Sz. László téri, holdas tempom mellett) üzletében, melyet meglepő olcsó árban árusít, a miért is ajánljuk a t. vevő közönség figyelmébe.

* **Tüdőbajosok**, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, gyógyhelyeket, sanatoriumot stb. felkereshetni, a *Sírolin*-ban a légkura hatalmas támaszát találják. Valóságos áldás azonban a *Sírolin* ama tüdőbajosok részére, kik kénytelenek foglalkozásuknak élni és állandó lakhelyüket el nem hagyhatják. A *Sírolin* hatása alatt az összes tünetek (köhögés, köpet, lá stb.) elmúlnak. *Sírolin* ama előnyvel is jár, hogy csekély mennyiségben (naponta 2-3 teáskanállal) veendő s így csak csekély pénzbeli áldozattal jár.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Heidelbergi diákélet.

Szombat: Kis szökevény.

Vasárnap: Piros bugyeláris.

Heidelbergi diákélet.

Vége a német szentimentalizmus is létrehozott egy igen jó darabot, a Heidelbergi diákéletet. Szentimentális, német izű — de német embernek remekül a szája i-e szerint irt darab. Alt-Heidelberg, diákok, *Gaudeamus*, aztán egy bájos kis pinczérleányka, akit a szive Bécsből odavisz az igazi német hazába. Heidelbergbe s a ki sirva megy vissza szegényke férjhez Bécsbe . . . van-e nagy német sziv, mely meg ne döbbenne? Romantikus szerelem, bucsuzások, könnyek . . . van-e érzékeny női sziv, mely meg ne indulna ezekre? És a hamisítatlan német nemzeti szellem nem téveszti hatását az idegenre sem. Mi magyarok, a kik rajongunk nemzeti jellegünkért, jobban tudjuk ezt a törőlt metszett német darabot élvezni sok más klasszikus kozmopolita műnél.

Ez a Heidelbergi diákélet sikerének titka, Pedig nem is valami tömör cselekményű dráma inkább csak drámai rajzok, színpadra vetített képek sorozata. S mégis megkapja a nézőt az erős nemzeti szellem. És még valami: az ifjui léleknek bájosan igazi ábrázolása.

Ez az ifju lélek pedig bele van szorítva egy csip-csup német udvar kalitka-szellemébe, a melynek bilincseit, liliputi komikus etikettjét, oly élethiven és érdekesen viszi színi a szerző, mint még eddig senki.

Károly Henrik, egy tizenkettedrangu kis herczegség ura az a kedves ifjui lélek, a kit a világtól elzárva nevelnek, szigoru etikett szerint. Egyetemi tanulmányait végezni Heidelbergbe küldik. Itt aztán egyszerre kitör belőle a fiatal-ság, a kedély és — a szerelem. Beleszeret gyerekkövel a korcsmáros unokahugába s tündérmokokat szönek ketten, a vig pajtások, a diákok közepette. Egyszerre a herczegnek trónra kell lépnie. Átveszi a kormányt s meg kell házasodnia. Esküvője előtt kimondhatatlan vágy fogja el Heidelberg iránt; odautazik. De minő változás! A diákok hódolva fogadják, ünnepi beszéddel. A kedélyes lakomán csak parancsra énekelnek s a rég várt pajtási viszontlátás — üres cercle-lé lesz. Csak a kis *Katicza* maradt a régi; hiven várt az ő *Károlyára* s most, mikor könnyezve végső bucsút vesznek, megtört szívvél megy — férjhez Bécsbe. A herczeg is kiégett szívvél megy vissza, menyasszonyához.

Egyszerű mese, de annál jobb tükre az emberi léleknek. A kis herczeg, az atyai jószág tanár, a szemtelenül arrogáns komornyik, a hidig miniszter, a kedélyes diákok s a kedves, naiv *Katicza* — mind ismerős jellemek, kiket jól esik igaz alakjukban látni a színpadon.

E jellemek igen jó személyesítőkre talál-tak. *Tóth* Elek a herczeg szerepében ezuttal önmagát multa felül. Pompás volt az I. és II. felvonásbeli ügyetlen, félénk kamasz, de még ennél is remekebb a szegény uralkodó, kinek érzelmeit el kell fojtania. Ezek az elfojtott, rejtett érzelmek találtak *Tóth* Elekben mesteri alakítóra. Fénypontja volt az estének az ő szerepe.

Osztottak azonban sikerében még igen sokan. *Berlányi* Vanda *Katiczája* csupa fiatalos báj és kedvesség, mely érzés és igazság volt. *Somogyi* Károlynak újabb szerepei közül egy sem sikerült oly jól, mint *Juttner* professzor. Kedélyes, jószágos volt s a szivhez tudott férkőzni alakítása. *Krasznay* komornyikja sorakozik még ez elsőrendű alakításokhoz. Annyi bizonyos, hogy a fölfelé porig alázatos, lefelé hihetetlenül arrogáns lakájnak *Krasznay* a képzelhető legjobb típusát mutatta be.

A kisebb szerepek is jó kézben voltak. *Bérczi* *Kellemannja* sok derűs perczet okozott

egy igaz alakításával, mint remek maszkjával. *Tihanyi* kimért, rideg kormányelnöke, *Horváth* kedélyes diákja, *Szarvasi* ösjogásza: mind emelték a sikert. A rendezés ismét Somogyi Károly ügyes, izléses kezét dicsérte, a sikerült új diszletek pedig áldozatkészségét.

Az ujdonság elérte azt a már ritka tünetet is, hogy zsufozott házat hozott össze.

Dr. K. A.

Heidelbergi diákélet. Tegnap este került »Heidelbergi diákélet« című vígjáték ma este is színre kerül a Szigligeti-színházban.

A kis szökevény. A tavaly előtti színi idény egyik legvonzóbb operettjét, a kis szökevényt eleveníti fel a színház igazgatója szombaton. Ez a kedves zenéjű operett mindig szép közönséget vonzott Váradon a színházba.

MULATSÁG.

Tea-estély.

A biharmegyei és nagyváradai nőegylet egy tea-estélylyel vezeti be farsangi programját, melynek kimagasló pontja egy nagy álarczos bál lesz.

Folyó hó 21-én, szombaton délután 5 órakor a Zöldfában lesz megtartva a kedélyes összejövétel, melyen a város szépei fogják a házi kisasszonyi teendőket ellátni. Az egylet páratlan tevékenységű elnöknője mindent elkövet a siker érdekében a rendezéssel kapcsolatban.

Teázás alatt cigányzene fog hangversegyezni, mely után tánc lesz, melyen Bura Karsai veszi át a szerepet a zene terén.

Tervbe van véve egy kedves meglepetés, mely mindenkit érintene az általános derűtség folytán, melyet keltene. Ez egyelőre titokban lesz tartva, hogy hatása annál teljesebb legyen. Külön meghívók a teaestélyre kibocsátva nem esznek.

Farsangi naptár.

Január 21. A biharmegyei nőegylet tea-estélye a Zöldfában.

Január 22. A 48-as népkör bálja a Zöldfa-szalodában.

Január 29. Református bál a Fekete Sas nagytermében.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarczos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöldfában.

Február 18. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

TANÜGY.

Az óvodák ügye.

A »Tiszántúl« f. hó 19-iki számában *Üresék az óvodák* cím alatt megjelent közlemény — bizonyára téves információ alapján — az állami óvodák működését meglehetősen kedvezőtlenül tüntetvén fel, engedje meg, hogy a közönség tájékoztatása végett is — kezeim közt levő adatok alapján — a közlemény téves kitételeit helyre igazíthassam.

Az óvodák államosításával a város csak a 3. százalék óvodái adó mérveig terhelhetett meg s e teher sem új, mert az államosítás előtt 10 magánóvodának nyújtott évi 1300—1500 korona segély a 3. százalék óvodái adót csaknem egészen lekötötte, dacára, hogy az óvodák által bérelt helyiségek — 1+2 kivételével — egyáltalán nem feleltek meg a követelményeknek.

Az 1903. évben összeírt 3—5 éves gyermekek száma 2909 volt s ezek közül otthon állandó gondozásban nem részesülő, tehát az óvodába járásra kényszeríthető: 343. Ha most figyetembe vesszük, hogy a 9 állami és 3 magánjellelű óvodába az 1903—4. tanévre 1084

növendék iratkozott be akkor, amidőn csak a 3 róm. kath. óvodát 422 — az óvodálatogatásra kényszeríthető összes növendékeknél több — látogatja: nem állítható, hogy az óvodák kellő vonzerővel nem bírnak. A 9 állami óvodát az 1904. évben, az időjárás szerint, naponként átlag 321—558 növendék látogatta, minden kényszer alkalmazása nélkül.

Elismerem, hogy a Peregces-utcai állami óvoda benépesítéséhez a törvény szigorának eddig mellőzött alkalmazása alig lesz nélkülözhető, sőt mert az óvoda igen rossz helyen — Zsák-utczában van — a kényszer alkalmazásától is kevés eredmény várható, de ezen körülmény és az, hogy némely téli zimankós napon a szülők gyermekeiket az óvodától visszatartják — mi általában minden óvodánál tapasztalható s megszívlelendő: még nem lehet ok arra, hogy az állami óvodák helyett a városilag segélyezett óvodákat visszasiadjuk.

Nagyvárad, 1905. január 19.

Réz Mihály

az állami kisdóvodái felügy. biz. jegyzője.

TÁVIRATOK.

A király nyugtalan.

Budapest, január 19. (Saját tud. táv.)

A király — mint több esti lap írja — nyugtalan a függetlenségi eszmék rohamos hódítása miatt. Meg van győződve arról is, hogy ha tovább is így tart a helyzet, képtelenség a 67-es alapon kormányozni Magyarországot.

Tisza jelölése.

Budapest, jan. 19. (Saj. tud. táv.)

A szabadelvűpárt ma este a Royalban lítkos értekezletet tartott, melyen állítólag azt határozták el, hogy Tiszát a VII. kerületben is felleptetik, mert Morzsányi »betegsége miatt« nem képes mandátumot vállalni.

Elbocsátott főköormányzó.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.)

A czár Moszkva város főköormányzóját elbocsátotta hivatalából. Az elbocsátásra az adott okot, hogy a főköormányzó a legutóbbi tüntetéskor az asszonyokat és gyermekeket is véresre korbácsoltatta. A lapoknak pedig megtiltotta, hogy a történekről irjanak. Az újságok távirati jelentést tettek az esetről a belügyminiszternek, kinek közbenjárására elbocsátotta a czár a főköormányzót.

Frigyes főherczeg Madridbau.

Madrid, jan. 19. Frigyes főherczeg családjával tegnap este ideérkezett. A vasuton a királyi család, az udvari méltóságok, a miniszterek és a hatóságok fejei várták őket.

Kossuth Losonczon.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Kossuth Ferencz és Zichy Jenő, Molnár Albert függetlenségi jelölt érdekében Losonczra utaztak.

Apponyi Esztergomban.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.) Apponyi Albert gróf, Kmetty Károly függetlenségi jelölt érdekében Esztergomba utazott.

Az orosz reformmozgalom.

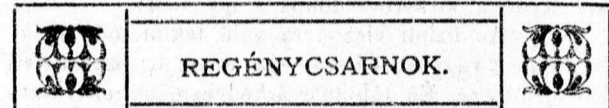
Pétervár, január 19. Tegnap 1500 munkás újból gyűlést tartott, amelyen a munkás-

szövetségen kívül a hozzá nem tartozó egyesületek képviselői és szociálisták is résztvettek. A gyűlés a szociálistáktól indítványozott és az államrend megváltoztatására vonatkozó határozati javaslatot elvetette és ellogadta a sajtószabadságot kérő petíciót. A szociálisták rábírták a Colpier Obuhov gyárak és a balti hajógyár munkásait a sztrájkhoz való csatlakozására. A városkapitány elrendelte, hogy a sztrájkról szóló összes laphireket közzététel előtt eléje kell terjeszteni. A rendőrség egyelőre nyugodtan viselkedik.

Tulbuzgó jegyző.

Budapest, jan. 19. (Saját tud. táv.)

Kossuth Ferenczhez arról érkezett tegnap jelentés, hogy Nagy-Lipnák községben Mikula jegyző csendőrökkel Jankovies képviselő házába ment, hogy az ott vacsorázó vendégeket karhatalommal távolítsa el. A kerületben különben nyíltan veszlegetnek. Az ottani ellenzék a vezérőrbizottságtól sürgős intézkedést kér.

REGÉNYCSARNOK.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

32

Egy napon szóvá tettem ezt atyám előtt ki azonban csak mosolygott, megvergette vállamat s azt tanácsolta, hogy sohse törjem másdolgán a fejecskeimet.

— Én nem szeretek senki ügyeimbe avatkozni, — mondotta, — nem akarom megtudni, a mit más titkolni kíván. Ha Bertinek kedve tartja életéről, otthonáról és a barátairól beszélni: jól van, szívesen meghallgatom; de ha neki hallgatni tetszik, én azt sem bánom. Lehet, hogy valami kellemetlensége volt, lehet, hogy olyan bajba keveredett, a mi fiatal embernél gyakran előfordul, de arról a kis leányok nem tudnak semmit. Lehet, hogy azért jött ide, hogy valamit elfelejtsen, vagy hogy őt feledjék. De akárhogy van, annyi bizonyos, hogy Berti derék és jóra való fiu, igazi gentleman és én örülök, hogy megismertük őt s hogy a társammá fogadtam.

— Bizonyos, hogy szerencsét ho ott nekünk! jegyeztem meg.

— Az már igaz!

Atyámat ez kielégítette, de nekem az nem volt elég.

Nem voltam olyan neveletlen, hogy Berti kérdésekkel ostromoljam, de az a vágy, hogy előbb életét megismerjem, hogy többet tudjak róla, napról-napra növekedett szívemben, a mint őt mindjobban megismertem és szerettem. A mi pedig azt illeti, a mire atyám célzott, hogy hősöm nevén valami homály lehetne, azt a lehetőséget egy pillanatig sem hittem.

A véletlen segítségemre jött kíváncsiságom, érdeklődésem kielégítésére.

Mi — Berti és én — egy vasárnap délután együtt ültünk a mi kedvelt helyünkön, a folyó partja mellett. Az aranyások nem tartották meg szigorúan a vasárnapot, de atyánk, noha nem lehetett éppen vallásos embernek mondani, mindig azt állította, hogy a hétben egy nap föltétlenül szükséges a nyugodalomra embernek és állatnak egyaránt. Vasárnap reggel rendesen a föbbe feküdt s valamelyik kedvelt íróját olvasta.

Atyám nagyon szeretett olvasni, vándorlásainkban mindig vittünk magunkkal egy kis könyvtárat. Más, talán szükségesebbnek látszó tárgyakat elfelejtettünk és elhagytunk, de a könyveinket mindig magunkkal vittük.

Whishart Ralf lelkész fia volt s atyám vasárnapon olvasmányain gyakran megbotránkozott.

Ralf vagy prédikációt olvasott, vagy a legközelebbi telepre ment, hol egy buzgó térítő hónapokig kétszer prédikált. Egyszer, nemsokára odaérkezésünk után elmentem vele, de nem sokat ügyeltem a lelkészre és Ralf szomorúságára nem is mentem el többet hanem mindig atyámmal maradtam.

Mindig örömmel néztem a vasárnapom elébe és Wynn Berti megérkezése óta még jobban örültem ennek a napnak. Atyámat könyvei társaságában hagyva, reggelenként hosszú sétát tettünk.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Iparosok figyelmébe. A m. kir. állami ménes kilencz első minőségű igás kocsis beszerése czéljából 1905. január hó 31-én d. e. 10 órakor hivatalos helyiségében zárt írásbeli verseny tárgyalást tart. A zárt ajánlatok 5 százalékos bánatpénzzel a m. kir. állami ménes parancsnokság Mezőbgyelesen címén és mint kocsis ajánlat jelezve a fenti időpontig beküldendők. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A részletes feltételek a parancsnokságnál megtekinthetők és kívánatra megküldetnek. Pályázó ajánlatában kijelenteni köteles, hogy a részletes feltételeket ismeri és azoknak magát alávetni. Mezőbgyes 1905. január hóban. M. kir. állami ménes parancsnokság.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. január hó 16-ik napján tartott vásárbán eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 18.80 18.60 18.40 Kétszeres buza 15.60 15.20 14.80 Rozs 14.60 14.40 14.20. Árpa 14.80 14.60 14.20 Zab 14.20 14. — 13.80. Tengeri 16.60 16.40 16. —. Borsó 46. —. Lencse 50. —. Bab 30. —. Köleskása 28. —. Burgonya 8. —. 100 kiló lángliszt 31.60. Zsemlyeliszt 30.80. Fehérkenyérliszt 30.40. Barnakenyérliszt 28. —. Széna fuvarral 9.20. Szalma fuvarral 2. — 60. Szó zott szalonna 126. —. Zsup-szalma — 20. A om-szalma — 14. 1 köbnéter búktfa 5. — 80. Tölgyfa 5.60. Csefa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. — 96, 1 kiló marhahus II. o. — 88, 1 kiló marhahus III. o. — 72. 1 liter ó-bor 1. —, 1 liter új-bor — 68, 1 liter pálinka — 72. 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2. —. 1 mm kősz 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50. —. 1 mm. olvaszt. faggyu 70. —. 1 mm. szappan 50. —. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. ma yar gyapju —. 1 htr. ó-bor 64. —. 1 htr. újbor 40. —. 1 mm. méz 1.80. 1 mm. kemény fa-zén 3.20. 1 mm. puha faszén 3. — 1 htr. kendermag 28. —. 1 htr. köles —. 1 htr. repce —. 1 htr. dió 36. — 1 htr. mogyoró —. 1 htr. aszalt szilva 36. — 1 kg. savanyu káposzta 28. —. 1 kg. szalonna nyers 1.44. 1 kg. sertéshus 1.20. 1 kg. vereshagyma — 28. 1 kg. foghagyma — 60. 1 kg bors 2.40. 1 kg. paprika 6. —. 1 kg. barna kenyér — 24. 1 li er kőolaj — 44.

Forgalmi kimutatás 1905. január 16-án

Tiszta buza körülbelül 150 htr. Kétszeres buza 60 htr. Rozs 60 htr. Árpa 15 htr. Zab 30 htr. Tengeri 140 htr. Burgonya 8 htr.

Lábas jésságok: Hizott sertés mintegy 180 drb. Félhizott 200 drb. 2 évesnél feljebb 60 drb. 1 évesnél 2 évesig 100 drb. Südő 120 drb. Malacz 160 drb. Vá ó marha 140 drb. Jármos ökör 220 drb. Fejős tehén 160 drb. Borju 216 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 4 drb. Ló 182 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi jan. 16. án

1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—700 korona, 1 pár II-od rendű jármos ökör 500—580 korona, 1 pár III-ad rendű jármos ökör 320—480 korona, 1 drb fejős tehén 110—240 kor., 1 drb vágó ökör 140—220 kor., 1 drb vágó tehén 110—200 kor., 1 drb vere borju 24—50 kor., 1 drb fél éves borju 46—70 kor., 1 drb egy éves borju 54—86 kor., 1 drb két éves borju 64—170 korona. 1 drb hizott sertés 98—106 kor., 1 pár fél éves sertés 52—42 kor., 1 pár egy éves sertés 64—90 kor. 1 pár két éves sertés 94—130 korona 1 drb, igás ló 120—240 korona. 1 p r ökörbőr 42—50

kor., 1 pár tehénbőr 30—40 kor., 1 pár borjubőr 12—20 kor., 1 pár lóbor 10—20 korona.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1905.

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	118.75
Magyar koronajárdék 4%	— — —	98.80
Magyar koronajárdék 3 1/2%	— — —	89.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	98.30
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	98.50
Magyar nyereséj sorsjegy-kölcson	— — —	209. —
Tilza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson	— — —	104.50
Osztrák járdék papirban	— — —	99.90
Osztrák járdék ezüstben	— — —	100. —
Osztrák járdék aranyban	— — —	120. —
Osztrák korona járdék	— — —	100. —
1860. oszt. államsorjegyek	— — —	157.75
Osztrák mgyar bankrészevény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részevény	— — —	794.75
Osztrák hitelbank intézeti részevény	— — —	680. —
Osztrák-magyar államvasuti részevény	— — —	652. —
20 frankos arany (Napolendor)	— — —	19.07
Német birodalmi marka	— — —	117.42
London vista	— — —	240.10
Páris vista	— — —	95.55
20 márkás arany	— — —	23.50

SZERKESZTŐI PÓSTA.

H. I. Köszönjük szépen a beküldött Nyílt levelet; nagyot derültünk rajta. Csodálatos dolog, hogy a Magyar Szó így megzavarha ta Aranyi tiszteletes urat; érdemes leközölni belőle a következő derűt keltő sorokat:

Lássátok meg az égbe kiáltó bünt, mely itt elébetek tűnik! és ha gróf Apponyinak szabad az esküvősről prédikálni, legyen szabad nekem is, ki keresztény pappá szenteltem, ezen megjelölt bűnre kimondanom, hogy ez az, az: evangéliumban Szent Lélek elleni káromlásnak nevezett bűn az, mely nem bocsátatik meg sem ezen, sem a más világon mert ebben a jóra kötelező erkölcsi törvény a szivben megvan ölte s így a megtérés lehetetlen: Ilyen helyt pedig a bocsánat is lehetetlen!

Ki marad itt a magyar hazában?

Kinek akarjátok ti feláitani a független Magyarországot, ha ma-holnap nem lesz, aki azt fenntartsa, hatalmassá, erőssé tegye? Talán az idegen országokból beözönlő szerzeteseknek, apácáknak! vagy a Borszem Jankó által illusztrált *Kricsi báróknak?* Hiszen *komjok azoknak a dolog.*

Tekintetbe véve továbbá azt: hogy Tisza István programja, ő felségének mély tiszteletre s örök hála-ra kötelező legbölcsebb akaratát is kétség-telenül magában foglalja, ezekenél fogva én, ki némi kis részben a jó magyar református nép vezetésére hivatam, kötelezve érzem magamat arra, hogy minden *hítsorsosomat* oda informáljam, hogy az előttünk álló képviselőválasztáson olyan követre szavazzon, aki Tisza István gróf programjának a késhegyig menő híve s azt minden tehetségével diadalra segíti.

Tisza István — 37 éves lethargia után munkálkodni, tenni akar, tenni tud és tenni fog, hogy ép tse ezt a szegény hanyatló hazát! O a miénk, a mi testünkbeli való vér!

Tömörüljünk hát Tisza István körül, segítsük őt dia alr., hogy elvégezhesse a munkát, mely e hazában reá bízott.

Ha valaha most kiált hozzánk az irás:

»Azon s meg egyétek a jó alkalmatosságot, mert a papok gonoszok. (Efr. VI. 16.)

Végül kijelentem, hogy én, ki megvénhedtem úgy, hogy soha kormánypárton nem voltam, ezuttal a klerikális pókhálóban megfogantott 48-as függetlenségi párttal eddigi közösségemet felbontom.

Hazafias ti ztelettl vagyok — Bogyozlóban, január 7. 1905. Aranyi György, ev. ref. lelkész.

Erre csakugyan nem lehetett mást felelni, mint a mit a tiszteletes ur hiveinek szellemessége létrehozott s a melyet egy eredeti kézirati példányban megkaptunk. Ime pár szemelvény:

Aranyi bogyozlói tiszteletes magán kiáltványa és visszpillantása nyílt levelére:

Tiszteletesképen falun megvénhedtem:

Vénségemre elment . . . a nyáját,
Bolondgomba, — mi nőt vénhedt koponyámban,
Kitálaltam mind a nyílt levelé ponyvámban.
(Szabadság ujságban.)

Vezetném népemet, mint . . . a nyáját,
Onditok is közbe jó hangos . . .-kat.
Nyílt levelben vallám: hogy én gonosz vagyok,
Mint gonosz . . . hát csak a konczon kapok.
Most tehát utánam! nevem — hisz'n Aranyi,
Hullanak markomba a kormány aranyi.

Kiáltottam magamban suttyomban

én Aranyi György,
keresztény pappá szentelt
tiszteletes.

Utóirat:

Most, mikor nyílt levelemre visszpillantok, úgy rémlik elvénhedtem agyammak, hogy a meg nem vénhedt eszűek észreveszik, miszerint épen Tisza Pesta csinálhatta a Kricsi bárókat és még tán ezt az én Feilitzsch Artur bárócskámát is ő kelme csinálta, mert olyan Kricsi hangzásu.

Az eredeti kéziratot őrizzük; szerkesztőségünkben me tekinthető.

Vagyok bogyozol a választás idejében

én Aranyi György
megvénhedti tiszteletes.

Még egy kis észrevétel.

Már szinte félek is nyílt levelemre visszpillantani, mivel már az a kibök entésem is aggaszt, hogy »komjok a dolog,« mert úgy rémlik, mintha a meg nem vénhedt eszűek ránk tiszteletesekre néz-nének, a kik még hienként egyszer, vasárnap tartandó kis beszédet is sokszor a rektorra bizzuk; hadd legyen neki dolga!

Mondok
én Aranyi György,
vén dolgos tiszteletes.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Felhívás.

A központi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 15-én megtártott közgyűlésén elhatározta, hogy részvénytőkéjét 300.000 K-ról 500.000 K-ra felemeli a következő módzatok mellett:

1., Kibocsátatik 1000 drb. új 200 Korona névértékű részevény.

2., A részvényesek új részvényekre elővételi joggal bírnak és pedig akképpen, hogy 3 régi részevény után egy új részevény jár

3., Minden új részevényért 200 K. fizetendő és pedig a jegyzéskor darabonként 50 kor. f év január hó 1.-től folyó 5% kamatokkal a hátralékns 150 K. f év január hó 1.-től folyó 5% os kamatokkal 1905. év márczius hó első napjáig fizetendő. Ezenkívül részevénykiállítási díjban és bélyegilletékben részevényenként 2 korona fizetendő.

Az aláíráskor fizetendő 50 korona felüli összeg fizethető 3 részletben is, és pedig részevényenként.

50 Korona f. év márczius hó 1-én.

50 „ f. év április hó 1-én.

50 „ f. év május hó 1-én.

azonban ezen befizetési módnál a márczius 1-ig számított 5% kamaton kívül, márczius 1-től kezdve 6% kamat fizetendő.

4., Az új részevények a régiekkel mindenben egyenlők, az 1905 év jövedelmeiben részesülnek.

5., A részevények jegyezhetők az üzleti időtartama alatt az intézet pénztáránál (Nagyvárad Szilágyi Dezső utca. Dr Adorján Emil ház), ayol a befizetések is teljesítendők. A régi részevényesek elővételi joga bejelentésének zárhatóidejéül f. év február hó 15-ik napja állapittatik meg.

A részevények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályain 10 §-ának a késedelmes befizetőkre vonatkozó intézkedési Nagyvárad, 1905. január 16.

A Központi Takarékpénztár r. t. igazgatósága.

PAPLANGYÁR

➔ **más vállalat miatt feloszlik** ➔

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmirok feltünő olcsó árban eladatnak. Mértékszerinti paplanok csak első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szillágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.

A „Nagyváradai Hitelbank” részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertáll.

Eltogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerék és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb árban kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes, fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kártell árban kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

➔ *villamosvilágítási* ➔

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit báli idényre érkezett gondos józóléssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

==== Gyönyörű választék. ====

Pongais, Luisine és Messaline selymek.
Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.
Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia báli Crepp divat színek métere . . . . . 33 Kr.
Himzett és sima batisztok romok minták métere . . . . . 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és tüllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára . . . . . 13'75.

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMPLOM MELLETT)

Ruha díszek divatlap szerint.